

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: PM

Bedrag: € 0,00

Financiële consequenties opdracht / uitbesteding:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Gedeputeerde
belast met
behandeling: mevr. C.M.M. Schönknecht-Vermeulen

Vergadering PS: 15 december 2017
Nr: DIO-170

Agenda nr:
Vergadering GS: 7 november 2017
Nr: 17018460

Onderwerp: Startnota Beleidskader Natuurwetgeving

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Eén van de actiepunten van de in 2017 vastgestelde Natuurvisie is het opstellen van een Beleidskader Natuurwetgeving. In dit voorstel wordt verzocht om instemming met het traject en de reikwijdte en detailniveau van dit beleidskader. Het uiteindelijke doel is een beleidskader dat dienstbaar is bij en sturing geeft aan de uitvoering van provinciale taken op grond van de Wet natuurbescherming en waar burgers en bedrijfsleven op een heldere en overzichtelijke manier de bestuurlijke keuzes en afwegingen, die op het vlak van de Wet natuurbescherming worden gemaakt, kunnen vinden.

Het voorstel voor het traject is om te werken via de procedure startnota, kadernota en beleidsnota waarbij het maatschappelijk veld wordt geconsulteerd via internet en diverse bestaande overlegstructuren. De beleidsnota zal in december 2018 voor vaststelling aan uw Staten worden aangeboden. Op deze wijze ontstaat Zeeuws maatwerk.

Voor wat betreft de reikwijdte en het detailniveau wordt voorgesteld in de nota de volgende negen onderwerpen te behandelen: actieve soortenbescherming, gebiedsbescherming, passieve soortenbescherming, jacht en beheer en schadebestrijding, faunaschaderegeling, exotenbeheer, houtopstanden, onderzoek en monitoring en handhaving. In dit voorstel worden deze onderwerpen beschreven.

De kosten worden geraamd op maximaal € 100.000,- en worden gedekt uit reguliere middelen uit de begroting 2018.

Wat willen we bereiken?

De provincie is verantwoordelijk voor het natuurbeleid en uw Staten hebben daarvoor in april 2017 de Natuurvisie vastgesteld. De Natuurvisie schetst de ambities op het vlak van natuur, geeft de richting van het natuurbeleid op hoofdlijnen weer en formuleert een aantal actiepunten. Eén van die actiepunten is het opstellen van een beleidsnota voor soortenbescherming/-beleid, faunabeleid en gebiedsbescherming. Dit actiepunt is in de Natuurvisie opgenomen als gevolg van verzoeken tijdens de consultatierondes en tijdens de behandeling van de Natuurvisie. Het gaat om herijking van bestaand beleid of ontwikkeling van nieuw beleid. Ook vanuit de Provinciale politiek is de wens geuit voor een nadere uitwerking van beleidskeuzes op het vlak van de Wet natuurbescherming. Daarnaast is er binnen de ambtelijke organisatie behoefte aan duidelijk afwegingskaders en –criteria voor uitoefening van de provinciale bevoegdheden in het kader van de Wet natuurbescherming.

In dit voorstel verzoeken wij u om in te stemmen met het *traject* om te komen tot de beleidsnota Natuurwetgeving voor de Provincie Zeeland in samenspraak met het maatschappelijk veld en uw Staten. Daarbij willen wij graag uw instemming op de *reikwijdte en detailniveau* van de beleidsnota Natuurwetgeving.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Het uiteindelijke doel is een beleidskader dat dienstbaar is bij en sturing geeft aan de uitvoering van de provinciale taken en bevoegdheden op grond van de Wet natuurbescherming bij vergunningverlening en handhaving. Daarnaast dient de beleidsnota handvatten te geven voor de vormgeving van de actieve soortenbescherming.

De nota dient tot stand te komen met betrokkenheid van het maatschappelijk veld, waarbij fundamentele keuzes door uw Staten zullen worden gemaakt. Op deze wijze ontstaat Zeeuws maatwerk. Het voorstel is daarom om te werken via de procedure van startnota, kadernota en beleidsnota. In de definitieve beleidsnota zijn alle beleidsregels, uitgangspunten en uitvoeringsaspecten in één beleidsdocument gebundeld, waarbij de onderlinge relaties inzichtelijk zijn gemaakt.

Wat doen we daarvoor?

Achtergrond

Bij de totstandkoming van de Natuurvisie is tijdens consultatierondes met het maatschappelijk veld en ook bij de behandeling in uw Staten gevraagd om deze beleidsnota. Voor soortenbescherming en het faunabeleid bestaan al beleidsnota's. Deze dateren echter al van enige tijd geleden, respectievelijk uit 2001 en 2003, en zijn, op onderdelen, aan herziening toe. Voor gebiedsbescherming is er nog geen beleidsnota. Diverse thema's op dit vlak vragen echter wel om een beleidskader. De begin 2017 in werking getreden Wet natuurbescherming, met verdergaande bevoegdheden voor de provincies, onderstreept het nut en belang van een actuele beleidsnota.

Afbakening

Het voorstel is om alle beleidsregels, uitgangspunten en uitvoeringsaspecten in één beleidsdocument te bundelen voor wat betreft de volgende negen onderwerpen:

1. Actieve soortenbescherming
2. Gebiedsbescherming in het kader van de wet Natuurbescherming
3. Passieve soortenbescherming
4. Jacht, beheer en schadebestrijding
5. Faunaschaderegeling
6. Exotenbeheer
7. Houtopstanden
8. Handhaving
9. Uitvoering, onderzoek, monitoring.

De reikwijdte en het detailniveau van deze onderwerpen worden verderop in dit voorstel beknopt aangegeven. Onderwerpen die hierboven niet zijn benoemd worden niet meegenomen. Het beleid zoals dat is vastgelegd in de dit voorjaar vastgestelde Natuurvisie blijft van kracht en staat niet opnieuw ter discussie. Alleen de onderdelen uit de Natuurvisie die een nadere uitwerking vragen zullen worden behandeld. Parallel aan de ontwikkelingen op het gebied van de natuurwetgeving wordt er momenteel gewerkt aan de totstandkoming van de Omgevingswet. Naar verwachting zal deze wet in 2021 in werking treden. De Wet natuurbescherming zal worden ingepast in de Omgevingswet door middel van de Aanvullingswet natuur omgevingswet.

Vooruitlopend op de nieuwe Omgevingswet werkt de provincie momenteel aan een Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Daarin wordt ook natuur opgenomen onder fysieke leefomgeving en er zijn dus raakvlakken. Volgens planning treden de omgevingsvisie en verordening medio november 2018 in werking. Gelet op de planning van de verschillende visietrajecten is het niet mogelijk om de beleidsnota natuurwetgeving direct in de omgevingsvisie te vertalen. Daarom kan het zo zijn dat de Omgevingsvisie redelijk snel weer (deels) herzien en of aangevuld moet worden.

Inhoudelijk horen vraagstukken die voortvloeien uit de wet Natuurbescherming of daar in sterke mate aan gerelateerd zijn, thuis in de beleidsnota Natuurwetgeving. Ruimtelijke, economische, water gerelateerde of milieuvraagstukken zullen in de Omgevingsvisie worden behandeld.

Beoogd traject tot vaststelling van de beleidsnota Natuurwetgeving

Voorafgaand aan de agendering van de startnota is een concept startnota voorgelegd aan een viertal bestaande overlegstructuren voor consultatie. Dit betreft de Provinciale Commissie Groene Ruimte (PCGR), De Provinciale Commissie Omgeving (PCO), het Visserij Initiatief Zeeland (VIZ) en de Faunabeheereenheid Zeeland (FBE) ¹. Dit heeft niet geleid tot aanpassing van de Startnota.

Het initiatief voor ontwikkeling van de beleidsnota is door alle partijen positief ontvangen. Wel is door diverse partijen gevraagd actief te worden betrokken bij het vervolg van het traject. Zoals in het voorstel is voorzien wordt in alle stadia gelegenheid gegeven tot inbreng via de genoemde overlegstructuren en kunnen individuele instanties of organisaties tijdens de maatschappelijke consultatie afzonderlijk reageren.

Na vaststelling van de startnota in uw Staten is tot en met vaststelling van de definitieve beleidsnota bijna anderhalf jaar nodig. De vaststelling staat gepland voor december 2018. De stap van startnota naar kadernota kan naar verwachting in een half jaar worden gezet. De relatief lange doorlooptijd is in onderstaand schema weergegeven en is met name het gevolg van de wens om uitgebreid het maatschappelijk veld en inwoners en bedrijven van Zeeland te betrekken bij de totstandkoming van het nieuwe beleid.

Het maatschappelijk veld wordt geconsulteerd via een viertal bestaande overlegstructuren. Bij het opstellen van de kadernota zal via internet het brede publiek en Jouw Zeeland worden geconsulteerd om de voorkeuren bij de verschillende keuzes kenbaar te maken en mee te geven voor de besluitvorming in uw Staten. Over deze internetconsultatie zal, op onze website en in de huis-aan-huisbladen, ruim worden gecommuniceerd. Inwoners en ondernemers worden zo attent gemaakt op de mogelijkheid om inbreng te leveren op het nieuwe beleid.

product/maand	2017					2018											
	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
startnota																	
opstellen																	
bespreken maatschappelijk veld																	
behandeling commissie Ruimte																	
behandeling PS																	
kadernota																	
opstellen																	
consulteren breed publiek																	
consulteren Jouw Zeeland																	
bespreken maatschappelijk veld																	
behandeling commissie Ruimte																	
behandeling PS																	
beleidsnota																	
opstellen																	
bespreken maatschappelijk veld																	
behandeling commissie Ruimte																	
behandeling PS																	

Reikwijdte en detailniveau

De bedoeling is om de gekozen onderwerpen op te nemen in aparte hoofdstukken van de beleidsnota Natuurwetgeving, waarbij de volgorde zoveel mogelijk overeenkomt bij de opbouw van de Wet natuurbescherming. Omdat het nu om een startnota gaat, worden er geen inhoudelijke keuzes gevraagd, maar wordt alleen aangegeven wat in deze hoofdstukken zal worden opgenomen.

1. Actieve soortenbescherming

Bij actieve soortenbescherming gaat het om maatregelen ter bescherming of stimulering van meerdere bedreigde en kwetsbare soorten (leefgebiedenbenadering) met als doel natuurkwaliteit in bepaalde gebieden gericht te verbeteren (en daarmee tevens ruimte te creëren om activiteiten in andere gebieden te kunnen toestaan) dan wel maatregelen ter bescherming van één soort waarbij de staat van instandhouding wordt verbeterd. De verplichting voor de provincie om aan actieve soortenbescherming te werken vloeit voort uit de afspraken die gemaakt zijn tussen Rijk en provincie en vastliggen in het Natuurpact en is opgenomen in de Wet natuurbescherming.

In de beleidsnota wordt bepaald welke soorten we met stimuleringsmaatregelen extra aandacht geven, hoe de provincie dit zal doen en welke partijen hierbij worden betrokken.

2. Gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming

Het gaat hierbij om de wettelijke bescherming van Natura 2000 gebieden en de mogelijkheid om bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aan te wijzen. De wettelijke bescherming van het Natuurnetwerk Zeeland wordt geregeld via het spoor van de ruimtelijke ordening, omdat dit via het Besluit

¹ In deze overlegstructuren zijn de volgende sectoren vertegenwoordigd: landbouw, visserij, natuurbeheerders, recreatie, bedrijfsleven, jagers, particuliere grondeigenaren, natuur- en dierenbescherming en andere overheden.

Algemene Regels Ruimtelijke Ordening verloopt (toekomstig Besluit Kwaliteit Leefomgeving). De provincie is bevoegd gezag voor de vergunningverlening voor Natura 2000 gebieden.

In de beleidsnota moeten concrete en voor de vergunningverlening toepasbare criteria worden vastgelegd. Tevens kan voor bijzondere aandachtsgebieden een nadere uitwerking worden gemaakt en (standaard) voorwaarden worden vastgesteld, zodat deze eventueel worden vrijgesteld van vergunningplicht.

3. Passieve soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming zijn diverse ge- en verbodsbepalingen opgenomen. We beschouwen dit als passieve soortenbescherming. PS en GS hebben de mogelijkheid om van verschillende bepalingen respectievelijk vrijstellingen of ontheffing te verlenen. In de beleidsnota wordt vastgelegd op welke wijze de provincie invulling geeft aan het afwijken van de wettelijke beschermingsregimes, welke criteria daarbij worden gehanteerd en welke regels worden gesteld. Ook wordt vastgelegd in welke gevallen we kiezen voor generieke maatregelen (vrijstelling) en waar maatwerk (ontheffing) noodzakelijk is.

4. Jacht, beheer en schadebestrijding

Ook voor jacht, beheer en schadebestrijding kent de wet diverse bepalingen, geboden en verboden. Voor die zaken waar de provincie bevoegd gezag is worden in de nota criteria en kaders benoemd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om eisen die we stellen aan de Faunabeheereenheid (FBE), wildbeheereenheden (WBE) en de faunabeheerplannen die worden opgesteld. Ook wordt bepaald onder welke bijzondere weersomstandigheden de jacht wordt gesloten. Bij afwijkingsmogelijkheden die tot de bevoegdheid van PS behoren (vrijstellingen) zal dit in een verordening worden vastgelegd.

5. Faunaschaderegeling

Als er sprake is van faunaschade (vraatschade van bijvoorbeeld ganzen of herten) kunnen grondgebruikers in aanmerking komen voor tegemoetkoming. Welke schade wordt vergoed en in welke mate wordt door de provincie bepaald binnen de grenzen van de wet en de interprovinciale afspraken. In de beleidsnota worden de regels vastgelegd en overzichtelijk gemaakt.

6. Exotenbeheer

Exoten zijn in ons land (al dan niet bewust) geïntroduceerde soorten planten en dieren die hier oorspronkelijk niet aanwezig waren. Exoten worden als invasief beschouwd wanneer ze serieuze negatieve effecten hebben op hun nieuwe omgeving. Op grond van Europese richtlijnen en nationale afspraken hebben provincies een rol in het bestrijden van invasieve exoten. Daarnaast kan er een wens bestaan om ook niet invasieve exoten te bestrijden of beheren. Om welke exoten het in Zeeland gaat en welke strategieën daarbij van toepassing zijn wordt in de beleidsnota inzichtelijk gemaakt en vastgelegd. Ook zal de organisatie en uitvoering van het exotenbeheer worden behandeld.

7. Houtopstanden

Als bepaalde houtopstanden worden geveld, geldt hiervoor een herplantplicht. De provincie kan voor kap in bepaalde gebieden vrijstelling verlenen of juist een kapverbod opleggen. Hoe zij daar invulling aan geeft wordt in de beleidsnota vastgelegd. Daarbij zal er ook aandacht zijn voor definities en begripsbepalingen zoals, bijvoorbeeld, wat er wordt verstaan onder een 'houtopstand' en 'bosbouwkundig verantwoord planten'

8. Handhaving

De provincie is bevoegd gezag voor handhaving van de Wet natuurbescherming, maar ook gemeenten hebben bepaalde verplichtingen, bijvoorbeeld als het gaat om ontheffingen bij sloop of bouw. De handhaving is door de provincie belegd bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). De RUD maakt daarbij de keuze in de wijze van handhaving, waarbij de provincie de onderwerpen bepaalt waarop wordt toegezien.

9. Uitvoering, monitoring en evaluatie.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe gemaakte keuzes zullen worden uitgevoerd, de voortgang wordt bewaakt en hoe rapportage en evaluatie plaatsvindt. Het gaat dan ook om praktische uitvoering van specifieke onderdelen en de daarbij benodigde middelen.

Wat mag het kosten?

De kosten bij het maken van de beleidsnota zitten met name in de maatschappelijke consultatie en de uitgave van de nota en worden ingeschat op maximaal € 40.000,-. Ook is het denkbaar dat extra onderzoek moet worden uitgevoerd om de beleidskaders te bepalen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het opstellen van een zogenaamde Passende Beoordeling, een toets op de effecten van bepaalde activiteiten. Als uit een Passende Beoordeling blijkt dat er geen negatieve effecten op de natuur zijn, kan voor die activiteit vergunningverlening achterwege

blijven. Hiervoor wordt een bedrag van maximaal € 60.000,- gereserveerd. Deze kosten zullen worden gemaakt in 2018. Omdat veel van de onderwerpen voortvloeien uit Natura 2000 beleid kunnen deze kosten worden betaald uit de middelen voor Natura 2000/PAS die bij de begroting voor 2018 beschikbaar zijn gesteld.

Financiële consequenties externe inhuur: geraamd op PM (kostensoort)

Er vindt geen externe inhuur plaats van personeel. Bij de maatschappelijke consultatie zal wel een bureau worden ingehuurd.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 november 2017, nr. 17018460;

besluiten:

in te stemmen met de startnota van de beleidsnota Natuurwetgeving en daarmee het traject naar en de reikwijdte en detailniveau van de beleidsnota